

УДК 004.89

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

IMPLEMENTATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE TRANSPORT SYSTEM OF UKRAINE

канд. екон. наук О.М. Лук'янова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

О.М. Lukjanova, PhD (econ.)

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Світовий ринок штучного інтелекту швидко розвивається. Сьогодні штучний інтелект - це здатність машин і програм аналізувати отриману інформацію, робити висновки і приймати рішення на їх основі. Важливою особливістю пристроїв штучного інтелекту є здатність постійно вчитися, накопичувати знання і успішно їх застосовувати - здатність виконувати дії, що виконуються людським мозком [1]. Штучний інтелект стає все більш важливим у сучасному світі, оскільки він може трансформувати багато сфер і галузей нашого повсякденного життя. Без штучного інтелекту вже важко уявити роботу великих банків, фінтех-компаній, можливості Інтернету речей і обробки великих даних. Технологія штучного інтелекту вже активно використовується в Україні. Наприклад, Нова Пошта залучає роботів для сортування посилок. Штучний інтелект може допомогти скоротити час, витрачений на повсякденні операції, покращити бізнес-процеси та підвищити продуктивність праці завдяки своїй здатності швидко обробляти великі обсяги даних та надавати аналітику та прогнози.

Щоб зробити громадський транспорт більш комфортним і безпечним для пасажирів, в міські транспортні системи впроваджуються технології штучного інтелекту. Вони допомагають регулювати транспортний потік і відстежувати необхідні маршрути [2].

Штучний інтелект автоматизує та оптимізує різні процеси транспортної системи міста. Так, технологія штучного інтелекту:

- керує світлофорами і зменшує пробки;
- пропонує відповідний маршрут, що буде зручним;
- стежить за станом транспорту і виявляють його несправності;
- підвищує якість обслуговування пасажирів;
- робить транспортування безпечнішим;
- допомагає перевізникам контролювати пасажиропотік і контролювати автопарк [3].

Міністерство інфраструктури України спільно з компаніями Vodafone

та Nokia Solutions and Networks Ukraine представили інноваційний проект "Інтернет речей на дорогах на основі комунікаційних технологій п'ятого покоління 5G". Метою цього проекту є створення єдиної мережі інтелектуальних доріг для аналізу транспортних потоків та вирішення проблем безпеки дорожнього руху.

З 2013 року українці почали відстежувати рух громадського транспорту по онлайн-карті. Вперше цей проект було запущено в Тернополі. В даний час різні програми використовуються для відстежування громадського транспорту не тільки у великих містах країни, але і в невеликих регіональних центрах.

Крім того, в більшості міст України впроваджуються платформи, завдяки яким пасажери, перевізники, комунальні служби та служби швидкого реагування об'єднуються і швидко обмінюються інформацією про ситуацію на дорогах [4].

Сьогодні в Україні використовуються технології для поліпшення зупинок громадського транспорту.

На таких зупинках встановлюються табло з часом прибуття транспорту, наявності безкоштовний Wi-Fi та розетки, діє система відеоспостереження, а також вбудовані платіжні термінали. Такі розумні зупинки вже встановлені в Києві, Дніпрі, Львові, Миколаєві та Чернівцях.

В даний час в розвинених країнах штучний інтелект робить транспортування більш безпечним, а подорожі - більш комфортними.

Таким чином, технології наділені елементами штучного інтелекту будуть продовжувати покращувати транспорт, щоб зробити його максимально зручним для жителів і туристів.

[1] Як діє штучний інтелект і перспективи його використання. – 2024. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://aiconference.com.ua/uk/news/printsiipi-raboti-iskusstvennogo-intellekta-i-perspektiva-ego-ispolzovaniya-92238>

[2] Богомя В.І., Гудзь А.С. Штучний інтелект: сучасний стан і перспективи застосування // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони No 1 (46)/2023. – С. 13-17.

[3] Як впроваджують AI в транспортну систему в Україні й за кордоном. – 2024. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://aiconference.com.ua/uk/news/kak-vnedryayut-ai-v-transportnuyu-sistemu-v-ukraine-i-za-rubegom-97951>

[4] Кривда В. В. Штучний інтелект у системах керування транспортними засобами / В. В. Кривда, М. М. Єрісов, М. О. Максименко // Інноваційні технології підготовки кадрів для промисловості та транспорту 2023, м. Дніпро, 28-29 квітня : зб. наук. пр. міжнар. конф. – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. – С.98-104